

Φυτολόγιο της ΖΕΠ

ΤΟΠΟΣ: Πεδίο

ΥΛΙΚΑ: Αντίγραφο του φύλλου «Αυτοφυή δέντρα και θάμνοι της ΖΕΠ», έντυπο ή αυτοσχέδιο φυτολόγιο, σελοτέπι ή κόλλα ή διάφανο αυτοκόλλητο φύλλο για τη στερέωση των δειγμάτων, αντίγραφα των «Επαίνων»

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: Ατομική ή ομαδική δραστηριότητα
ΗΛΙΚΙΑ: Μαθητές/τριες Δημοτικού – Γυμνασίου

ΣΚΟΠΟΙ: Κάθε μαθητής/τρια να αναγνωρίζει αντιπροσωπευτικά είδη φυτών της ΖΕΠ. Επίσης, να διαχωρίζει τα αυτόχθονα από τα καλλιεργούμενα και εισβλητικά είδη φυτών.

Με λίγα λόγια!

Τα παιδιά ετοιμάζουν ένα φυτολόγιο συλλέγοντας δείγματα 16 συγκεκριμένων φυτών της Ζώνης Ειδικής Προστασίας. Αναζητούν περισσότερες πληροφορίες γι' αυτά. Το παρουσιάζουν και επαινούνται.

Η δραστηριότητα

Σε κάθε μαθητή/τρια (ή σε κάθε μικρή ομάδα παιδιών εάν επιλεγθεί η ομαδική δράση) δίνεται από ένα αντίγραφο του φύλλου «Αυτοφυή δέντρα και θάμνοι της ΖΕΠ».

Το φύλλο παρουσιάζει μικρές εικόνες των ειδών οι οποίες μπορεί να βοηθήσουν τα παιδιά όταν θα αναζητήσουν τα φυτά στην ύπαιθρο. Ωστόσο, εάν είναι δυνατόν, μπορεί να γίνει μια ειδικότερη παρουσίαση των ειδών από τον εμψυχωτή – εκπαιδευτικό ή από μαθητές που θα αναλάβουν να παρουσιάσουν ένα ή περισσότερα είδη. Σε αυτό θα βοηθήσουν οι λατινικές ονομασίες των φυτών οι οποίες μπορούν να εισαχθούν σε μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου.

Ορίζεται ο χρόνος και ο τόπος αναζήτησης των φυτών καθώς και η ημέρα και η ώρα παρουσίασης των φυτολογίων.

Τα παιδιά καλούνται να συλλέξουν δείγματα των φυτών που αναφέρονται στο φύλλο που τους δόθηκε. Αφού αποξηρανθούν (πατικωμένα ανάμεσα σε απορροφητικά χαρτιά), τα δείγματα θα στερεωθούν στο φυτολόγιο. Το φυτολόγιο μπορεί να είναι έντυπο βιβλιοπωλείου ή αυτοσχέδιο. Μπορεί επίσης να ετοιμαστεί με τη

συρραφή 16 τουλάχιστον αντιγράφων της σελίδας «Φυτά της ΖΕΠ Ανδρου».

Εκτός από τα 16 είδη φυτών που ζητούνται, τα παιδιά μπορούν να εμπλουτίσουν το φυτολόγιό τους και με άλλα είδη.

Ενθαρρύνονται επίσης να απευθυνθούν σε ανθρώπους οι οποίοι είναι πιθανό να γνωρίζουν περισσότερες πληροφορίες για τα είδη που συνέλεξαν (τοπικές ονομασίες, δοξασίες που σχετίζονται με αυτά, κάποια ειδικότερη χρήση τους από τον άνθρωπο κ.ο.κ.). Οι πληροφορίες θα καταγραφούν πάνω στη σελίδα κάθε είδους.

Κατά την ημέρα παρουσίασης των φυτολογίων, κάθε μαθητής/τρια ή κάθε μικρή ομάδα παρουσιάζει τα ευρήματά της στους υπόλοιπους.

Στο τέλος προτείνεται η απονομή επαίνων (Για αυτό το σκοπό μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντίγραφα του επισυναπτόμενου «Επαίνου»).

Για την μεταφορά των δειγμάτων τα παιδιά μπορούν να χρησιμοποιήσουν το προτεινόμενο καλαθάκι. Αφού φωτοτυπηθεί το πατρόν (κατά προτίμηση σε χαρτονάκι μεγέθους Α4), ψαλιδίζεται το χερούλι και οι τομές των 4 ακμών του χαμηλού καλαθιού. Έπειτα, συρράπτονται τα σημεία που υποδεικνύονται αντίστοιχα με το γράμμα «Σ». Το καλαθάκι είναι έτοιμο!

Αυτοφυή δέντρα και θάμνοι της ΖΕΠ

Σφένδαμος

Acer sempervirens

Φύλλα 2–5 εκ. με 3 λοβούς. Καρποί με πτερύγια θυμίζουν νυχτοπεταλούδες.

Ήμερη βελανιδιά

Quercus ithaburensis (macrolepis)

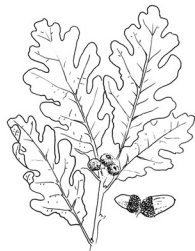
Φυλλοβόλο. Κύπελλο με μακριά λέπια. Φύλλα 6–10 εκ. έντονα χνουδωτά στο κάτω μέρος.

Χνωδής Δρυς

Quercus rubescens

Φυλλοβόλο. Κύπελλο με μικρά λέπια. Φύλλα 4–12 εκ. χνουδωτά (τουλάχιστον όταν είναι φρέσκα).

Πουρνάρι ή Πρίνος

Quercus coccifera

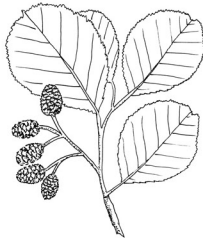
Αειθαλής βελανιδιά. Φύλλα 1,5–4 εκ. έντονα αγκαθωτά.

Σκλήθρο

Alnus glutinosa

Φυλλοβόλο. Φύλλα στρογγυλωπά, καρπός σαν μικροσκοπικό κουκουναράκι. Μονάχα κοντά σε νερό.

Μυρτιά

Myrtus communis

Αειθαλής θάμνος. Φύλλα μικρά (έως 5 εκ.) αρωματικά, αναπτύσσονται αντίθετα. Άνθη με πολλούς στήμονες που προεξέχουν.

Σπάρτο

Spartium junceum

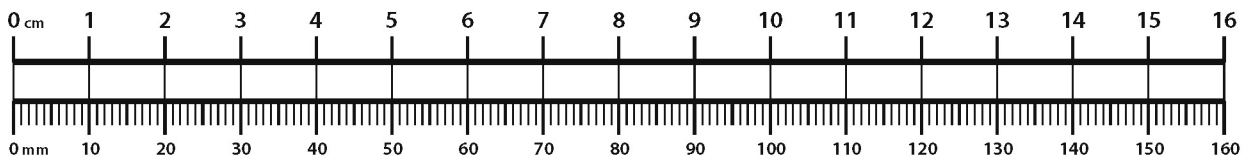
Αειθαλής θάμνος χωρίς αγκάθια. Κλαδιά γλαυκοπράσινα, κυλινδρικά, λεπτά και μακριά. Τα αραιά φύλλα είναι λεπτά και στενόμακρα.

Δάφνη

Laurus nobilis

Αειθαλής. Θάμνος ή μικρό δέντρο. Φύλλα κατ'εναλλαγή, έντονα αρωματικά, 5–10 εκ. μήκος x 2–4 εκ. πλάτος.

Αυτοφυή δέντρα και θάμνοι της ΖΕΠ

Οξαλίδα – Ξυνίθρα

Oxalis pes-caprae

Σαν τριφύλλι. Κίτρινα λουλούδια με 5 πέταλα. Μίσχος φύλλου έως 20 εκ. Εισβλητικό είδος από τη Νότιο Αφρική!

Στύφνο – Αγριομελιτζάνα

Solanum nigrum

Ετήσια πόα έως 70 εκ. ύψος. Φύλλα 2,5–7 × 2–6 εκ. Αναπτύσσει έναν μικρό στρογγυλό καρπό μαυριδερό ή πρασινωπό. Συνήθως στις άκρες δρόμων και άλλα διαταραγμένα εδάφη.

Ρείκι (χαμορείκι)

Erica manipuliflora

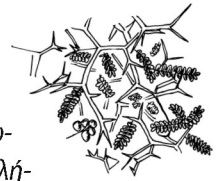
Χαμηλός θάμνος. Φύλλα μικρά (4–8 χλστ.), στέκονται σχετικά όρθια ανά 3–4 γύρω από το κλαδί.

Αφάνα - Αστοιβή

Sarcopoterium spinosum

Θάμνος κοντός στρογγυλωμένος. Κλαδιά πυκνά, καταλήγουν σε γυμνό αγκάθι. Φύλλα σύνθετα με 9–15 πολύ μικρά φυλλάκια το καθένα.

Κλημα(τ)σίδα

Clematis vitalba

Αναρριχώμενο, χωρίς αγκάθια. Φυλλοβόλο. Καρποί με μακριούς στύλους που θυμίζουν βαμβάκι.

Φτέρη

Pteridium aquilinum

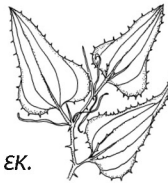
Ψηλή φτέρη με σύνθετα φύλλα που αναπτύσσονται στο άκρο ενός μακρύ μίσχου. Κοσμοπολίτικο είδος που φύεται σε πολλά μέρη του πλανήτη.

Σμίλαξ

Smilax aspera

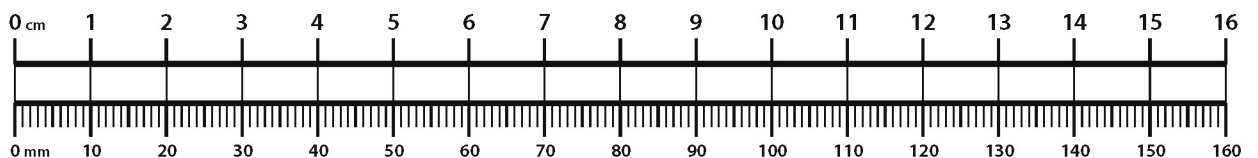
Αναρριχώμενο, αειθαλές φυτό με αγκάθια. Φύλλα έως 11 × 10 εκ. (συνήθως μικρότερα), περίπου τριγωνικά, συνήθως με αγκάθια επάνω τους.

Κισσός

Hedera helix

Αναρριχώμενο, χωρίς αγκάθια. Αειθαλές. Φύλλα γυμνά σχετικά γυαλιστερά σκουροπράσινα. Τα περισσότερα φύλλα με 3–5 λοβούς.

Φυτολόγιο της ΖΕΠ Άνδρου

Ο/Η συλλέκτης/τρια

.....

Φυτά της ΖΕΠ Άνδρου

Είδος (επίσημη ελληνική ονομασία): .....

Επιστημονική ονομασία (λατινική): .....

Τοπικά ονόματα: .....

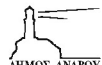
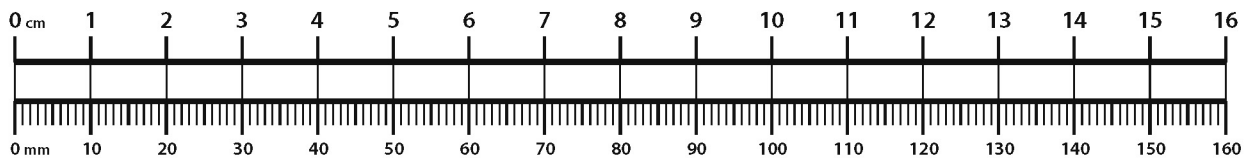
Ημερομηνία συλλογής: .....

Συλλέκτης/ες: .....

Περιοχή συλλογής: .....

Χρήση από τον άνθρωπο: .....

Άλλες πληροφορίες: .....

Σ1

Σ1

Σ5

Σ2

Σ2

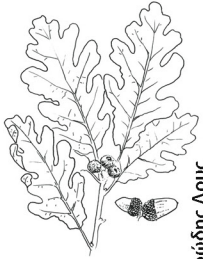
Ψαλίδισε στις 4 άκρες και σύρραψε τα κοντινά σημεία (το Σ1 με το Σ1 κ.ο.κ.) ώστε να σχηματιστεί ένα ανοικτό κουτί

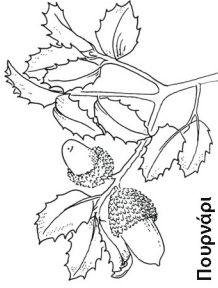
Σφενδόφι

(Ήμερη) Βελανιδιά

Χνωώδης Δρυς

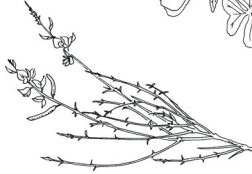
Πουρνάρι

Σκλήθρο

Μυρτιά

Σπέρτο

Δάφνη

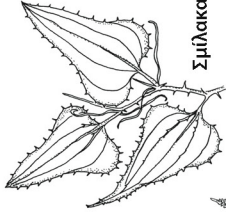
Στύφνο-Αγρομελίτζανα

Ρείκι

Κληματσίδα

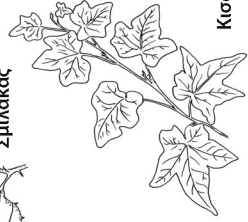
Σμίλακας

Φτέρη

Αφάνα

Κισσός

Σ3

Σ3

Σ5

Σ4

Σ4

Ψαλίδισε αυτή τη λαβίδα και χρησιμοποίησέ τη ως χερούλι (συρράπτοντας τα σημεία Σ5)

ΖΕΠ-Ζώνη Ειδικής Προστασίας Άνδρου

Σ5

Σ5

